

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

12-шо (3763) №,
2026 ий 27март,
кугарня

0+

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Гармонь – эм да поро йолташ

21 мартыште Йошкар-Олаште «Изи гармоньчо» регион-влак кокласе йоча конкурс эртаралтын. Тушко Марий Эл, Татарстан да Башкортостан республикла гыч 28 гармоньчо да 3 калык семүзгар ансамбль ушненыт.

Марий калыкын илышыштыже мурсем посна верым айла. Куан годым чон гыч лекше поро шижмашым вияндаш полша, ойго дене вудылатше шұмым лыпландара. Ты шонымаш дене Марий Турек район Арбор школышто 7-ше классыште тунемше Денис Петров (снимкыште) тұрысnek келша.

– Семүзгар эм гай. Тудо поро йолташ семын йокрок кумылым

нөлта. Тукымыштем уста гармоньчо ятыр. Мыят кум ий ончыч шокташ кумыланьнам. Музыкым тунуктышо, «Арбор тукум» ансамбль вуйлатыше Герман Степанович Кутузов тунуктен, – оила Денис.

Конкурсышто «Арбор тукум» ансамблым ик эн чолгалан шотленят да Гран-при дене палемденят. Шкет участник-влак коклаште Параньга район Усола гыч Алексей Сунгуров ойыртмалтын. Марий тұвыра рүдер вуйлатыше А.В.Бирюков рвзылан у гармоньым кучыктен (снимкыште).

*Оля МАЙКОВА.
Авторын да тұвыра рүдерын архивше гыч налме фото-влак.*

ПОДПИСКЕ

Россий мучко 2026 ийын кокымшо педийжылан газет ден журнал-влаклан подпискым ыштыме тургым тұналын. «Ямде лий» газетлан возалташ вашкыза. Индекс – П4696.

Рекламе.

Кумыландыше сенгымаш

«Без срока давности» шымлым проектын всероссийский конкурсышто 2-шо номеран Кужэнгер школышто 9-ше классыште тунемше Ариана Романова (**снимкыште**) сенгыше радамыш лектын. Тудо историй ден общественно-знанийым туныктышо Людмила Евгеньевна Аблинова дене пырля «Нюрнберг говорит: орга-

низация голода по-нацистски» пашам возен.

– *Пеш неле, но күлешан темым ойыренна. Пашам кўкишын аклымылан моткоч йывыртенам. Тиде умбакыжат шинчымашым нўлташ да тўрлў конкурсыш ушнаш кумыланда. Кызыт йўн ятыр, пайдаланен веле моштыман*, – оила Ариана.

Ўдыр мер илышыштат чолга. Кужэнгер районысо «Движение Первых» толкынын советшыш ушанле енге, «Твори Добро» поро кумылым ончыктымо отрядын волонтержо улеш. Школысо медиаконандын участникше, фотокорреспондент. Шукерте огыл «Волгелече» рўдерыште эртаралтше «Медиа-Роллы-2026» туныктымо интенсивыште лийын. «Орлята России» толкынын наставникше. Спорт дене пенгыде кылым куча. Школысо баскетбол командын капитанже. МЧС классын кадетше.

Оля МОШКИНА.
Фотом еш архив гыч налме.

Российысе увер

«Дети. Экология. Будущее» III федеральный конкурсыш ушнаш манын, ийготым шотыш налын, сўретым сўретлыман, видеом сниматлыман але эссем возыман. Темыже – Россий калык-влакын пўртўс дене вашкылышт. Тўрыс увер – forumeco.ru сайтыште.

11-17 сентябрьыште Екатеринбург олаште Самырык-влакын тўнямбал фестивальышт эртаралтеш. Тушко 14-17 ияш тунемше-влакат ушнен кертыт. Кумданрак wyffest.com сайтыште лудса.

«Семейная зарница» всероссийский модмашке еш дене ушныман. Командым поген, йодмашым projects.pervye.ru сайтыште 24 апрель марте колтыман.

Пайдале вашлиймаш

Марий йылмым да литературым туныктышо-влаклан «Этнокультурные традиции и духовно-нравственное воспитание обучающихся на уроках марийского языка и литературы» районысо семинар-практикум Ёлыл Йыванай школышто эртаралтын. Верысе школышто марий йылмым да литературым туныктышо Ю.С.Каляева 9-ше классыште «Марий йылме дене ОГЭ-лан ямдылалтмаш» виш урокым ончыктен.

Урок деч вара тўрлў классыште тунемше-шамыч Российысе калык-влакын икоян улмо идалык-лан пўлеклалтше сылнымут да сылнысем мероприятийыш ўжыныт (**снимкыште**). Семинар «йыргешке ўстел» дене мучашлалтын. Ятыр пўсў йодышым каңашеныт. Вашлиймаш онгай да пайдале лийын.

Н.А.БЕЛЯЕВА.
Башкортостан, Балтач,
Ёлыл Йыванай.
Фотом школ архив гыч налме.

Марий Элысе увер

1-21 апрельыште «Марла лудына» марафонын черетан тургымжо тўналеш. Йомакым, легендым да миф-влакым лудаш темлат. Тўрыс уверым марафонын «ВКонтакте» тўшкаштыже лудса.

«В мире профессий» – тыге маналтеш начар тазалыкан 7-16 ияш йоча-влаклан пўлеклалтше сўрет конкурс. Паша-влакым Йошкар-Ола, Кремлёвский урем, 32 А адрес дене 31 март марте намиен пуыман.

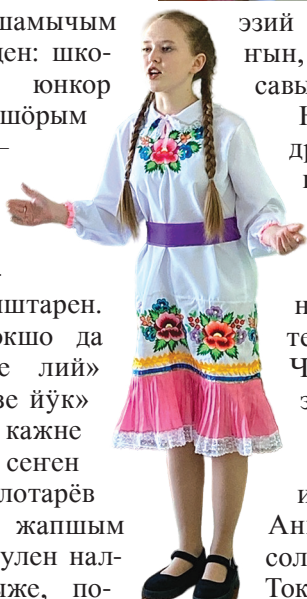
Марий Элыште икымше классыш тунемаш каяш йодмашым 1 апрель гыч пуаш лишеш. Тўрыс уверым Марий Эл Республикысе Образований да науко министрствын МАХ каналыштыже лудса.

«Моторлык ила гын тўняште...»

Сылне шошо кечын, 19 мартыште, Кужэнгер район Ёштымбал тўн школышто «Моторлык ила гын тўняште...» районысо сылнымут конкурсы эртаралтын. Тудо витле ий наре (тышеч кумло утла ийжым Ёштымбал школышто пашам ыштен) марий йылмым да литературым туныктышо, краевед, поэт Н.А.Золотарёвлан пӧлеклалтын. Пайремышке районысо тўрлӧ школ гыч тунемше-влак ушненыт. Николай Александровичым туныктышо, йоча-шамыч порын шарнат: уста педагог шочмо марий йылмын волгыдо ончыкылыкшо верч тыршен. Тунемше-шамычым сылнымут деке шўманден: школышто «Кўдыронгыр» юнкор кружокым вўден. Вершӧрым шымлаш кумыланден – йоча-влакым «Чумбылат» спорт да краеведений кружокыш поген. Ёштымбал школышто тоштерым кельштарен. Школын юнкор кружокшо да тунемше-шамыч «Ямде лий» газетын эртарыме «Рвезе йўк» сылнымут конкурсын кажне премийжым ныл гана сенген налыныт. Николай Золотарёв уло шинчымашыжым, жапшым йоча-шамычлан пуэн. Сулен налме канышыш лекмекеже, по-

Конкурсывш ушнышо-влак.

эзий деке утларак шўманнын, икмыняр сборникым савыктен луктын. Николай Александрович илышын тўрлӧ шӧрынжым авалтыше сылнымут корнылам шочыктен. Шочмо пўртўс дене кугешнен, кундемжым моктен, илышлан куанен. Чыла тидым ўдыр-рвезе-шамыч конкурсышто сылнын лудын ончыктеныт. Изирак ийготан-влак коклаште Анна Максимова (Шорсола, **снимкыште**), Лиза Токтаулова (Топкавлак),

Юлия Петрова (Руш Шой) ойыртемаптыныт. Дарина Поликарпова (Йўледўр), Настя Сорокина (Руш Шой), Регина Глушкова (Шўдымарий) кугурак ийготан-шамыч коклаште сенгышыш лектыныт. «Ямде лий» ден «Кугарня» газет-влакын пашаенгышт-шамычат икмыняр лудшылан посна пӧлекым кучыктеныт. Марий Эл Республикысе образованийын сулло пашаенже Николай Золотарёвлан пӧлеклалтыше сылнымут конкурс йўлашке пура да ончыкыжым шукрыак тунемше ден туныктышым иквереш чумыра манын ўшаныме шуэш.

*Людмила ГРИГОРЬЕВА.
Авторын фотожо-влак.*

«Изи сўретче»

Ийготыш шудымо-влаклан Морко посёлкысо социал реабилитаций рўдерыште илыш шолеш. Тыште усталык шўлыш озалана. «Юный художник» кружок мастарлыкым вяндаш, моторлыкым ужын мошташ полша. Тыгак йоча-влак шоньмашыштым кагазеш але радынаште ончыкташ тунемыт (**снимкыште**).

Занятий сымыктыш тўняш путешествийым ушештара. Йоча-влак композицийын негызшым, тўсым, формым шымлат. Акварель, масло, карандаш дене сўретлат, пластилин дене ненчат. Тыге тўткылыкыштым вяндат, тўшка дене пашам ышташ тунемыт.

*Алёна РОЗМАНОВА.
Морко посёлко.*

Фотом рўдерын архивше гыч налме.

Икоян улына

Мый нылымше классыште тунеммам. Коло ныл йоча улына: 12 рвезе да 12 ўдыр. Ме ала-мо дене икгайрак улына, но ойыртемаптына. Палена: кӧ дене йолташ лияш, кӧ дене канаш, кӧм куанен ончаш, а кӧм сотараш. Мый шке классем дене кугешнем. Но пырля тунемме ўдыр-рвезе-влакым чыланьштым йолташ манын ом керт. Тугай рвезе-шамыч улыт, кудыштын койышыштым сайлан ом шотло. Шоналташ гын, уда койыш – тиде аралалтме йӧн. Кунам айдеме дене шинчаваш мутланет, тудо йӧршеш вес сынан: поро, ушан-шотан, умылышо. Икманаш, ме, тыглай ўдыр-рвезе-влак, кычкыркалыше, лым лийдыме, ӧпке-лалтыше, кокланже шыде, но садак эн сай, эн весела, икоян класс улына.

Катя МАКАРОВА.

Йошкар-Ола, 2-шо номеран школ.

Шочмо верем

Шочмо-кушмо вершөрэмже
Верланен Олыкъялеш.
Садлан изи шүм-чонемже
Йывыртен эре модеш.
Кугешнем изи ялем ден,
Йыраваш поян чодыра.
Йөратем Олыкъялем мый,
Кайыкшат моктен мура.

*Маша ЕВДОКИМОВА.
Волжский, Карай.*

Поян чодыра

Мый Ердүрыштö илем. Морко-Октябрьский кугорно гыч пурла могырыш иктаж кок-кум километрым пурман. Ялышке шуйнышо корно кок могырышто – чодыра. Тушто түрлö пушенге кушкеш, саска шочеш. Кенезым, шыжым чодырашке понгым, смышым погаш шуко ен толеш.

Чодыра чылалан ситара, иктат яра огеш кай. Теве могай поян чодыра воктенысе ялыште илем.

*Ульяна МИТРОФАНОВА.
Морко район.*

Унала үжам

Вончүмбалым ужын отыл?
Унала толаш үжам.
Вашлият мотор вершöрым,
Калыкшат манеш: «Салам!»

Ял шенгеке савырнет гын,
Йылгыж, ший энер йога.
Чодыра, пасу, ал олык...
Чылажат куандара!

Илем мый тыште йывыртен,
Шочмо ялым йөратен!
*Максимилиан СМЕРНОВ.
Морко район.*

Курыктүрын эртыкше

«Кажне ен шке шочмо верже нерген палышаш» – тыгай шоньмаш дене Волжский округ Памар кыдалаш школышто 8-ше «А» классыште тунемше Мария Лаптева (снимкыште) «Курыктүр ялемын эртыме корныжо да тачысе кечыже» шымлымаш пашам возен. Вуйлатышыже – тўналтыш класслам туныктышо Лидия Васильевна Фёдорова.

– Шочмо ялын историйжым палышаш – пеш шерга-кан шинчымаш. Тиде айдемын кө улмыжым, могай тукым гыч лекмыжым палаш йöным ышта. Памар села нерген уверым кычалмеке, Курыктүр ялын эртыкшым шергал лектым. Памар селасе Копцев урем олмышто ончыч ты ял лийын улмаш. 1960 ийыште Курыктүрым, Кермегейкиным, Лапка-солам, Черкасолам Памар селаш ушенит, – ойла үдыр.

Топонимикым ончалаш гын, ял лүм тудын курык түрыштö верланымжым ончыкта. XVIII курым мучаште Памарыште илыше Окаш, Пекмет, Ярандай да Кустрий еш-влак посна илаш кусненыт. Пырляш ушнышо илемыштым Курыктүр манын лүмденит.

Чебоксар уездын волостной правленийжын отчётшо почеш, 1868-1869 ийлаште тушто 216 ен илен. 1897 ийысе калык перепись почеш ялыште 386 марий ен лийын. 1907 ийыште ты чот 475 марте, а 1923 ийыште 559 марте кушкын. Сурт еда вольыкым ашненыт.

– Ял шочмо нерген тыгай легендым верештынам: XIII-XIV

курумлаште Урал курык деке лишне илыше финн-угор тукым гыч лекше калык ты верыш толын. Икмынярже корнышто сөрал верым муын илаш кодын. Южышт Юл энер деке лишемашак шонен ошкылыныт. Тыге Окаш еш Ужар ер воктеке верланен, Ярандай тукым күкшака верым ойырен, Пекмет Ошкуп ер сереш суртым чонен, – палдарыш Мария.

Үдыр ял нерген уверым школ тоштерыште, книгагудышто кычалын, селасе ятыр шонгыен деч йодыштын, интернет денат пайдаланен. 5-11-ше класлаште тунемше 14 үдыр-рвезе коклаште йодыштмашым эрта-рен. Ял нерген шукынжо пален огытыл улмаш. Мариян пашаже пырля тунемме йолташыже-шамычым шочмо кундемым шымлаш кумыланден.

*Оля МАЙКОВА.
Фотом еш архив гыч налме.*

Изи Турша

Изи Турша ял Кугу Ошла эгер воктене верланен. Санчурск-Оршанка шоссе корнылан көра ялым калыкыште эше Кугорнүмбал манит. Тиде корно дене Екатерина II кугыжа Виче кундемыш эртен. Изи Турша кок уремнан: Екатерининский ден Сосновый. Калыкыште нине урым Рушмучаш ден Маримучаш манит. Иктыштыже руш-влак

илат, весыштыже – марий-шамыч. Руш-шамыч Виче кундем гыч толшо улыт. Ожнысо икмыняр пöрт ойыртемалтше: кермычан, кок пачашан, кугу. Нуно кызыт марте аралалтыныт. Шочмо кундемын историйжым шымлаш туныктышем Валентина Ивановна Черепанова кумыланден.

*Яна НАУМОВА.
Медведево район.*

Пырля лияш пиал

Ожнысо илыш-йўла тачысе деч мо дене ойыртемалтеш? Курым ончыч калыкнам могай шонымаш тургыжландарен? Тўвыраште вашталтыш лийын мо? Татарстан Республик Мамадыш район Черкешал ялыште илыше Юлия Сергеева (снимкыште) тиде да ятыр вес йодышлан вашмутым сылнымутышто кычалеш.

– Эртык нерген историй предмет гоч кумданрак пален налына гынат, ең-влакын шонымашыштым, чон шижмашыштым, койыш-шоктышыштым умылаш литератур полша. Шукерте огыл Сергей Чавайнын «Акпатыр» драмыжым лудынам. Тўн геройын шочмо мландыжым аралымыже, калыкше верч тыршымыже марий талешке дене кугешнаш таратеныт, – ойла ўдыр.

Марий литературым да шочмо йылмым йўраташ туныктышыжо Надежда Михайловна Филиппова кумыланден. Юлия Гришкин тўн школышто 8-ше классыште тунемеш. Тений марий литератур дене шинчымашыжым 9-ше классыште тунемше-влак кокласе олимпиадыште терген. Сай

лектышым ончыктен да регион-влак кокласе олимпиадыш ушнен.

Шуко шочшан Бахметовмыт ешыште (снимкыште) Юлия – эн изи ўдыр. Н и к о л а й Дмитриевич ден Эльза Анатольевна вич икшывым ончен куштеныт. Леонард, Кирилл, Алиса ден Даша кугурак улыт, Юлия – ача-ава пелен.

– Авай – чолга озавате. Шке жапыштыже врачлан тунем лектын. Ачай – уста плотник. Ялыште ятыр суртым чонаш полшен, – кугешна Юлия. – Кирилл ден Даша студент улыт. Ледик (ешыште Леонардым тыге маныт) ден Алиса ешым чумыреныт. Кертмышт семын канышлан шочмо суртымаш ваикат. Чылан рўж погынымо тат мыланем моткоч келша.

Оля МОШКИНА.
Фото-влакым еш архив гыч налме.

Ачам дене кугешнем

Ачамын лўмжў – Владислав (снимкыште). Тудо механизатор. Корным ыштымаште ятыр ий пашам ышта. Кенежым корно воктене шўкшудым сола, телым лумым эрыкта. Районна кугу, садлан корныжат кужу. Паша шуко. Ачам эрдене эрак пашаш кая да кастене гына толеш. Чот ноя, очыни... Мый ачам дене кугешнем.

Евгений ШОРНИКОВ.
Татарстан, Агрыз, Буйма.
Фотом еш архив гыч налме.

• Синквейн •

Лыве
Куштылго, чевер.
Чонешта, ўрыктара, шинча.
Ныжыл саскалан пайдам конда.
Копшанге.

Таня МИНГЛИНА.
Татарстан, Агрыз, Кадрек.

• Палаш онай •

❖ Кумдан палыме удмурт калык кочкышлан перепечи шотлалтеш. Тудо тарталеткым ушештара. Кўргышкыжў шылым, паренгым але понгым оптат. Тыгак табаным ямдылат. Кусараш гын, «таба» – салма, «нянь» – кинде. Эше

«шyd»-шўрым кочкаш йўратат. Тушко муным пыштат.

❖ Мланде пашам мучашлымыке, одо-влак «Гербер» пайремым пайремлат. Тудо марий калыкын «Пеледыш пайремжым» ушештара. «Вўйдыр» (ўярня) пайремланат кугу тўткышым ойырат.

М

Аймаваш – вожылаш.
Актараш – пургедаш,
шенгаш.
Ѓзырлаш – ямдылаш.
Ѓкрам – тошто,
акрет годсо.

1 апрель – Воштылчык кече.

Кайыкклан – «полат»

– Йыван, кайык-шамычат мотор пӧртыштӧ илынешт. Нунылан айда полатым чоңена!

Паша шолеш. Кок йолташ схемым, сӱретым огешат ончо. Чӧгыт дене пел шагат перкалымеке, пудам шӧрын пудалымеке, парт ӱмбаке клейым йонгылыш велен, тувыр шокшым пижыктымеке, полат ямде лие.

Виктор Степанович парт воктекышт омарташтым тергаш лишеме да шинчажым пашкартыш. Эсогыл ӧрмыж дене коля поч гай пондашыжат тарваныш.

– Иванов, Никитин, мутымат муын омкерт. Могай «полатым» чоңенда? – кидшым шаркален, туныктышо рашемдынеже.

Миклай, онжым кадыртен, нерже гыч пилашӱкым ӱштылын каласкалаш тӱнале:

– Виктор Степанович, тиде шырчык омарта огыл, эн чапле кайык-влакклан клуб. Мемнан чылажат ойыртемайтеш. Йы-

рым-йыр окна (тыште омартан пурла велже лийшаш улмаш, но рвезе-влак онгам шӧрын йыгеныт – тудо лектын возын). Оралте ӱмбалне – батарей (тудым пудыргышо калькулятор алмаштен, ӱмбаке пел ате клейым опталыныт). Ушан омсам кельшитарыме (рож олмеш – шӧрын-вурин пӱчмӧ шелше. ӱмбаламже «Шолыпмут кӱлеш» манын, картонеш возен сакалтеныт). Нуно эше шашлыкым ыштен кертыт (шола могырышто пельж марте пудалыме да кадыртен шындыме пуда коеш).

– Молан «полатда» лӱнгалтеш? – умылынеже туныктышо.

– Мардежан годым пушенге лӱнгалтеш гын, кайык-влакклан омарта кӧргыштӧ лӱдыкшӧ ынже лий манын, – вавешта Йыван.

Тыгодым «полатышт» кочыри-ик шокта да кӱвар ӱмбаке кро-оп-п шунгалтын шалана.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.

Математике урокышто неле зачылан вашмутым кычалын ноен, рвезе-влак технологий урокыш вашкат. Нуным тушто кугу капан, коля поч гай пондашым колтышо туныктышышт Виктор Степанович вашлиеш. Йынгыр йонгалтмек, жапым шуйкалыде, туныктышо ыштышаш паша дене палдара:

– Ну мо, рвезе-влак, уремыште шошо озалана. Теве шырчыкат чоңештен толеш. Тугеже омартам ыштыман. Ӱзгар-влакым ямдылыза да, сӱретым ончен, пашалан пижса веле.

Рвезе-влак, линейкам налын, сӱретлаш, коркалаш тӱналыт. А Йыван ден Миклай икте-весеышт ӱмбаке ончалытат, Миклай пелешта:

Койдымо лияш неле

Тарваныде шогем гын, ала шинчалан койдымыш савырнем? Тидым тергаш шонен, пӧлем покшелне ятыр жапым эртарышым. Акам тидым шекланен шуктыш.

– Мом толашет? – йодо.

– Мыйже ом кой-ыс, – вавештышым.

Акам тидын дене ыш келше.

Варажым луыш верангым. Пӧлемыш авам пурыш. Мый шӱлашат ом тошт. Кенета тӱрвынчым.

– Лӱдыктышыч, – мане авай, – мый уке улат шонышым.

Ты кечын пеш ярнышым. Тӱрвычмӧ шумо годым шинчалан койдымо лияш моткоч неле улмаш.

Мария ЛЕСИК.
Медведево, Юбилейный.

Артист улам

Руш литератур дене почеламутым наизусть тунемаш пуэныт. Ты паша неле огыл, но мый класс ончыко лектын каласкалаш вожылам. Тыгодым кӧ полшен керте? Ава! Чонышто нумалме нелытым тудлан почын пуышым, ни мом шым шылта.

Авам тыге каласыш:

– Эргым, почеламутым каласкалымет годым театрысе артистла кояш тырше. Пуйто ончышо-влакым сылнын лудмет дене куандарет.

Руш литератур урок. Йолташем-влак икте-весе почеламутым каласкалат: кӧ сайын, кӧ монден колта, кӧ гын,

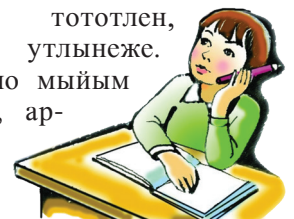
пулемӧтла тототлен, вашкерак утлынеже. Туныктышо мыйым ӱжӧ. «Ну, артист, рашкалтарен пу-ян!» – шонымаш

дене доска деке лектым. Шонем, пуйто М.Шкетан лӱмеш Марий кугыжаныш драме театрын сценыштыже шогем. Калыкше шуко-шуко, чыланат ӱмбакем ончат. Шучко лийын кайыш. Кенета пылышемлан авамын йӱкшӧ йонгалте: «Ит лӱд, шарналте мыйын кагашем!» Тыгодым туныктышын «Иванов, ямде улат мо?» манын йодмыжо урокыш пӧртылтыш.

– Ямде! – вавештыме деч вара нимомат ом шарне. Кенета уло класс рӱж совым кыраш тӱнале.

– Шич, – туныктышо мане, – «визытаным» шындем.

Александр ИВАНОВ.
Морко, Коркатово.

Күлешан паша

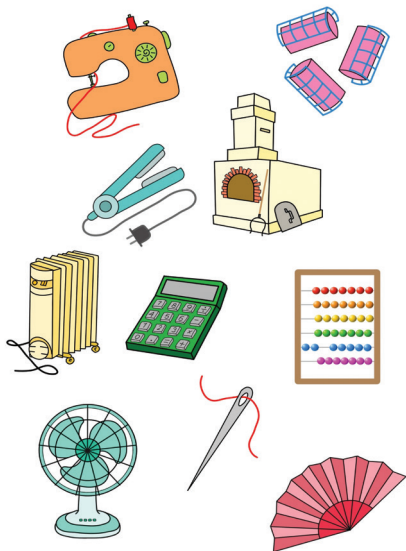
Шукерте огыл Нуж-Ключ школышто 6-9-ше класслаште туземше ұдыр-рвезе-влак Морко посёлкысо 36-шо номеран Пожарный частыш экскурсий дене миенна (снимкыште). Тул ваштареш кучедалше специалист-влак шке пашашт нерген каласкаленыт. Ятыр күлешан увер дене палдареныт. Мыланна пожар-

ный машинам түрлө могырым түслен ончаш поснак келшен. Тушто кажне арверже күлешан. Ала икмыняр ий гыч тышке пашам ышташ толына. Ты талешке-влак семын калыкым туткар деч утарена.

Максим ВАСИНГИН.
Морко район.
Фотом школ архив гыч налме.

• Электротүлым аныклыза. •

Электроарвер-влаклан келшыше мужырым кычалза.

• Калык пале •

• Тер кудалтыме кечын (7 апрель) кылмыкта – шошо кужун шуйна да йүштө лиш.

М. Шкетан паша Марий кутыжаныш драме театр		Марийский национальный театр драмы им. М. Шкетана	
ВУДШОР		АПРЕЛЬ	
3	18:00 СВОБОДНАЯ ПАРА Коллектив	Дарын Ош, Франко Ренн	18+
4	19:00 КИТАЙ КУВА /Китайская бабушка	Не указан	16+
5	11:00 КАША ИЗ ТОПОРА Дарын	С. Лопухин	0+
5	18:00 КУБИК МЕТРИ Дарын	С. Лопухин	12+
Гострени Набережно-Камского государственного татарского драматического театра им. Азиза Билалова			
8	18:00 ЯШЬ ЙӨРЭКЛӘР /Молодая семья	И. Вилдан, А. Ахметов	12+
9	18:00 АЛТЫН АЛКА /Золотое кольцо	И. Вилдан, А. Ахметов	12+
10	18:00 БЕЗ – 41НЧЕ ЕЛ БАЛАЛАРЫ /Дети 41-го	М. Мухометов	12+
Все постановки спектакли идут на татарском языке с simultaneous переводом на русский язык.			
16	18:00 СВОБОДНАЯ ПАРА Коллектив	Дарын Ош, Франко Ренн	18+
17	18:00 НЫЛ КУВАЛАН ИК СҮАН /Лягушка-путешественница	Не указан	12+
18	18:00 САНДАЛЫК ЙӨРАТЫМАШ /Легкая любовь	С. Лопухин	12+
19	11:00 ВОЛШЕБНАЯ ЛАМПА АЛАДИНА Дарын	А. Ахметов	6+
19	18:00 СВОБОДНАЯ ПАРА Коллектив	Дарын Ош, Франко Ренн	18+
25	18:00 ПАЛАНТАЙ Дарын	С. Лопухин	12+
26	18:00 ПАЛАНТАЙ Дарын	С. Лопухин	12+
28	18:00 ЗАПИСКИ ЮНОГО ВРАЧА /Записки юного врача	И. Вилдан	12+

Шырчыкым вучем

Ачам дене пырля кок шырчык омартам ыштенна (снимкыште). Иктыжым «Кугу Какшан» запovedникын «Гнездовья» республикысе усталык конкурсыш колтенна, весыжым суртна пелен сакенна. Шокшо кундем гыч пörтылшö шырчык-влакын тушко илаш пурымыштым вучем. Шулдыран йолташ-шамыч түрлö шукш-копшанге, шына деч аралаш тўналыт.

Алина ГУСАКИНА.
Звенигово, Кожласоласе
«Теремок» йочасад.
Фотом еш архив гыч налме.

0+ Ямде лий

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскерыме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыште регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьште пуымо.

Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.
Директор – Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тун редактор – А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1500 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тувыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве,
Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо порт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме.
Типографийын адресше:
424000, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пуымо жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын шонымыштым түрлө лийын кертят. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

• Конкурсым иктешлена •

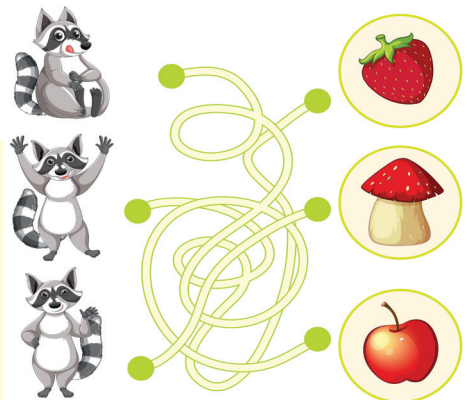
Сенгышыже кө?

«Мастар улам» черетан фотоконкурсна мучашлалтын. Иоча-шамычын мастар улмыштым фотошто ужаш лийын. Нуно, түрлө йöным кучылтын, сылне деч сылне ар-верлам ыштеныт. Мутат уке, икшыве-шамычлан ача-аван ой-канашышт эре күлеш. Изирак-влак-лан пырля ышташат полшыман, туныктыман.

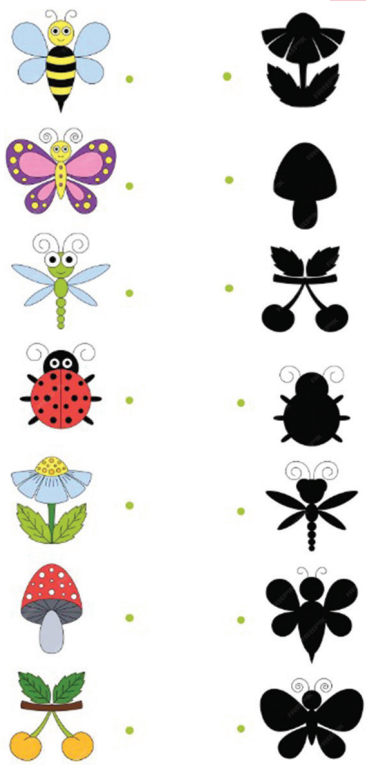
Конкурсын условийже почеш, эн шуко лайкым погышо сн сенгышыш лектын. Ешартыш лайкым погаш ятыр йöн темлалтын. Тидын шотышто ача-ава-шамычлан таум ойлыман.

Ты гана фотоконкурсышто Медведево посёлко гыч Феликс Ларионов сенен. Тудым снимкыште ужыда. Сенгышым редакцийыште пöлек вуча.

• Янлык-лан кочкыш марте миен шуаш полшыза. •

• Келшыше үмылым кычалза. •

• «Ш» буква дене •

Шошо шижалтеш

Шошо шижалтешак. Школ-лаште шырчык омартам шуктат. «Шымыт, шымле, шүдö», – шокта Шурикын шотлымо шомакше. Шукак шогалтеныт. «Шырчык-лан – шокшо шартыш», – шомакшым шыпрак шуйыш Шумат.

Шошо шонымашан шүргы-вылышна, шижмашат шуленак шула. Шинчана, шүргына, шүйна шошылан шыргыжит.

Шергакан шошо, шочм-элыштына шкендым шижтаре!

7-ше классыште тунемше-влак. Волжский, Сотнур.

• Сүретым ончен чиялтыза. •

